

Всичко това предоставя възможността за ново осмисляне на традиционната фигура на огняро-интелигента-терорист: Вапцаровата утопия се реализира, оказва се, по два твърде различни, макар и свързани етически, начина. На равнището на автентичното събитие на своята поезия Вапцаров препоръчва една шокиращо адекватна агонална етика на диоскуричен субект, съставен от човека и неговия живот. На повърхността на поетическото и политическото си дело обаче Вапцаров се присъединява към мимикриращи етически решения, чийто терористичен, идеологически или прогресистки модернизъм добива измеренията на зло. Вапцаров следва да се разбира като непримиримо шизоидно разцепен между своя същински поетически и жизнен проект, от една страна, и своята партийно-идеологическа терористична мимикрия, която предлага видимост на променящо света събитие, което обаче се изражда в зло.

Тази структурно заложена, същностна раздвоеност на Вапцаровата лирика вече обяснява много от несъобразностите и противоречията, от несъгласуваностите и сриковете в нея. Тя обяснява и особеното съчетание между недораслост и зрелост, инфантилност и мъдрост, кич и прозрение, декларативност и многопластовост, пропагандност и философскост, ретроградност и авангардност. Тази структурна раздвоеност особено ясно личи в неочакваните обрати, в странните преображения в плана на поетиката: най-натрапчивите примери са в развоя на творби като «Ще строим завод» и «Един слеп», в необяснимия спад на «История» след изумителната кулминация с раждането по синорите, та дори и явното олекване на аргумента във втората част на «Вяра». Тя обяснява и често изненадващата слепота, вътрешни противоречия и дори еднакво озадачаващите прояви на озлобеност и малоценност по отношение на други авторитетни изкуства и дискурси. Най-знаменателни са случаите с «Кино» и «Един слеп»: критиката срещу най-популярното изкуство в холивудската му версия се оказва сяпа за кича на същото изкуство в неговата съветска редакция. От друга страна, след като стратегията на «История» е била да се аргументира предимството на литературата пред конкурентния модерен дискурс, финалът сякаш се примирява с надмощието на историята като неавтентичен летопис на времето. Тя намира израз и в изненадващата незавършеност, на *deus ex machina* пропагандни апотеозни финали и дори на неспособността да се завършат отделни стихотворения: най-показателният случай е с «Дохождат дни», чийто последен стих красноречиво гласи «_ _ _ _», а финалите на «Двубой», «Кино», «История», «Хайдушка», и особено на «Огняроинтелигентска» и «Селска хроника» са свидетелства за неубедителност, изсиленост или непостижимост на финала.